

Umril je dne 27. maja t. l. v starosti 76 let znani glasbeni pedagog in skladatelj, profesor *Rudolf Weinwurm* na Dunaju. Weinwurm je bil ustanovitelj Akad. Pevskega Društva ter več let pevovodja Dunajskega Moškega Pevskega Društva in Dun. Pevske Akademije. Kot profesor glasbe na ženskem učiteljskišću je razvijal uspešno pedagoško delovanje. Spisal je tudi več glasbeno-pedagoških knjig in skladal celo vrsto priljubljenih zborov.

Dne 21. junija t. l. je umrl v deželnem zdravilišču Lehen pri Soinogradu 52 let stari odlični baritonist *Jos. Ritter*, bivši član dunajske dvorne opere.

Dne 4. junija t. l. je umrl na Dunaju odlični pevski pedagog prof. *dr. Josip Gänsbacher*, star 83 let. Gänsbacher je bil intimen prijatelj *Brahmsa*, kojega izvolitev za dirigenta Dunajske Pevske Akademije je povzročil leta 1863. Prvotno pravnik, je imel kot učitelj petja izredno veliko uspehov. K njegovim učencem štejejo med drugimi Marija Wilt, Milka Ternina (Hrvatica), Leopold Demuth (Čeh), Fr. Naval (Slovenec.)

Dne 18. junija t. l. je umrl v Zagrebu zaslužni jugoslovanski muzikolog *Fran Ksaverij Kuhač*. Podrobnejše poročilo o njegovem življenju in delovanju si pridržujemo.

Jan Svendsen skandinavski skladatelj, je umrl.

W. J. Hlaváč, znan dirigent in skladatelj, izumitelj takomenovanega »Harmoniepiano«, je umrl meseca marca t. l. v Peterburgu 63 let star. Hlaváč je bil rojen na Češkem in je živel od leta 1870 na Ruskem.

Pele-mêle.

O svojem zadnjem koncertu je **Gl. M.** izdala v svojem programnem zveščiču »Opombe k Povodnemu možu.«*) V tem uvodu stoje n. pr. sledeči stavki: »Visoko stoječo danico na nebu izražajo (!) prve violine v silnih višavah«, dalje »zelo vznesen je v svojem izrazu stavek „že solnce zahaja“ (blesteč ton trompete v višini**), se mrak približuje (padanje glasov) in vzbuja bitje ure sedem, med petjem istega, prelepo ubranost«, etc. Na široko se tudi popisuje, kako izraža orkester vihar.

Kaj naj bo to? Mar naj je opozarjanje »opomb« na takele stvari umetniška vzgoja?

Umetniška vzgoja opozarjanje na tako postranske in malenkostne stvari, ki so za umetniško vrednost in potenco kake umetnine tako sila brezpomembne?!?

Ali naj res publika smatra za vznesen oni stavek, kjer da ob besedah »že solnce zahaja« trompeta visok ton, ali kjer ob »se mrak približuje« glasovi padajo, ali naj celo občuteva kar prelepo ubranost ob bitju sedme ure!?

V resnici! Čas je, da nehamo že enkrat ponujati občinstvu take berglje do glasbenega vžitka, ker s takimi nikdar ne pride do njega.

Čas je, da se občinstvu s trombe glasom oznani, naj ne gleda z ušesi visoko stoječe danice na nebu, naj ne posluša, kako se v padanju glasov mrak približuje in naj si ne domišljuje za kako posebno odkritje, če kedaj zapazi, da orkester »izraža vihar«.

Kajti sicer pridemo do tega, da se nam še znajde kak kritik, jednak *Kuhaču-Kochu* (nedavno umrlemu nabralcu

*) Ker so »N. A.« svobodna tribuna vseh resno mislečih glasbenikov, ni treba posebej povdarjati, da se uredništvo ne identifikuje z vsemi v li: tovih predalih izraženimi nazori. Op. uredn.

**) menda odtod taka vznesenost! !?

narodnih pesmi), ki je v neki kritiki nevsmiljeno razceftral in za slabo proglasil neko Zajčovo pesem, ker se v tej pesmi ob besedilu, kjer je bil govor o padanju ali zahajanju, ni tudi melodija promptno prekopicavala proti spodnjim pomožnim črtam.

A. L.

V **Zupančičevi »Serenadi«**, ki jo je uglasbil *Anton Lajovic* (prim. prilogo »N. A.« X./21.) so dali prilikom koncerta Glasbene Matice v Ljubljani dne 10./5. t. l. izpremeniti izvirno besedilo »Jaz grem vsak večer na božjo pot« v »Mene vsak večer pelje k tebi pot«. (Primeri programno knjižico za omenjeni koncert). Ta atentat na avtorsko pravičo pesnika in posebno na umetniško vsebino je dal g. skladatelju povod, da je v daljšem dopisu ožigosal z ostrimi besedami to nekulturno stališče nasproti moderni umetnini, ki ga tudi mi globoko obžalujemo. Vendar se sporazumno s skladateljem topot omejimo na zabeleženje izrecne izjave g. skladatelja, da prepoveduje vsako izvajanje »Serenade«, kjer bi se tekst ne pel v izvirni dikciji.

IZ IZVESTIJ »SRPSKE MUZIČKE ŠKOLE« V BELEMGRADU ZA ŠOLSKO LETO 1910/11 posnemamo sledeče podatke: »Srp. muz. šk.« je ustanovilo leta 1899 »Beogradsko pjevačko društvo« na predlog svojega pevovodje St. St. Mokranjca, (Slovenecem znanega po harmoniziranih nar. pesmih), ki je od prvih začetkov in do danes ravnatelj tega zavoda. Šola uživa od leta 1905 državno podporo, ki znaša letos 7000 dinarjev. Leta 1910/11 se je vpisalo v šolo 190 učencev, koncert leta jih je bilo 147. Koncerti učencev so se vršili letos štirje in sicer 4. marca, 8., 13. in 14. junija. Učitelj je ima danes zavod 13, ki poučujejo kot glavne predmete: klavir, violino, violo, cello, kontrabas, flavto, oboo in klarinet; solopetje, harmonijoslovje, kontrapunkt, kompozicijo, instrumentacijo, oblikoslovje, čitanje malih partitur; kot stranske predmete: klavir, zborovo petje, teorijo in glasbeno zgodovino. Vsaki glavni predmet se poučuje v treh nižjih in treh višjih letnikih, poleg tega klavir in violina v dveh pripravljalnih letnikih. Na zavodu obstoje tudi 3letni tečajji za srednješolske učitelje petja.

Ljudski konservatorij se je ustanovil v Moskvi za ubožnejše sloje. Obiskuje ga 700 gojencev. Vršijo se tudi predavanja o glasbi in skladateljih. V vodstvu ljudskega konservatorija so najboljši moskovski glasbeniki.

Slovenska narodna pesem. 15. oktobra 1911 je imel pod predsedstvom koncertnega vodje *M. Hubada* odsek za zbiranje narodnih pesmi sejo ter je sklenil odslej posvečati posebno pozornost onim slovenskim deželam, v katerih slovenske narodne pesmi še niso zbrane, tedaj Koroški in Goriški, ter izročiti kritično izbero priznanim strokovnjakom. Zbirko, ki je zavarovana proti požaru, hrani »Glasbena Matica«. Odslej bodo honorirali samo tako gradivo, ki prinaša v vsakem oziru kaj novega. Kljub tej utesnitvi je v tekočem letu do sedaj dospelo 784 pesmi, revidiranih in registriranih pesmi je kakih 7000 in v vseh 5 letih, odkar se pesmi sistematično nabirajo, je došlo 9007 pesmi, oziroma napevov.

Mednarodna glasbena tekma se bo vršila prihodnje leto o binkoštih v Parizu. Razposlanih je 25000 vabil na glasbena društva Evrope in Amerike. Svota razpisanih nagrad znaša 200.000 frankov.

Nekaj o ruski narodni himni. Nedavno se je po slovenskem časopisju in tudi v našem listu razpravljalo, je-li slovenska narodna himna »Naprej zastava Slave« izvirna kompozicija ali posnetek po neki gorenjski narodni pesmi. Podoben prepričanje imajo sedaj na Ruskem. Neki glasbeni zgodovinar je namreč izjavil v »Revue Historique«, da je ruska nacionalna himna »Bože cara hrani« navaden plagiat. Himno je komponiral za vlade carja Nikolaja I. neki amaterni glasbenik, po imenu *Lvov*, ki je zapustil razun tega še nekaj klavirskih skladb brez posebnega glasbenega pomena. Melodija ruske himne je baje popolnoma posneta po nekem starem holandskem koralu, ki se prepeva ob velikonočnih praznikih na Nizozem-